

NEKTON HAVBRUK AS
Vestsideveien 3490
6570 SMØLA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Magnus Tornes, 71 25 84 79

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til Nekton Havbruk AS for lokalitet Vågsholmen i Smøla kommune.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal vedtar å gi Nekton Havbruk AS tillatelse etter forurensningsloven til matfiskanlegg for laks, ørret og regnbueørret på lokalitet Vågsholmen på inntil 3900 tonn MTB, jf. søknad av 31.3.2020. Tillatelsen med vilkår er lagt med dette brevet.

Saksbehandlingen er plassert under gebyrsats 6, og virksomheten skal betale et gebyr på kr 33.800,-.

Vi viser til oversendelse fra Møre og Romsdal fylkeskommune av 13.11.2020 med søknad av 31.3.2020. Nekton Havbruk AS søker om tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret med maksimalt tillatt biomasse (MTB) på 3900 tonn.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på lokalitet Vågsholmen med MTB på 3900 tonn på visse vilkår. Tillatelsen med de vilkår som hører med følger vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel *lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) av 13.mars 1981 § 11 og § 16.

Lokaliteten vil drives med samlokalisering av konsesjoner fra Knutshaugfisk AS. Denne tillatelsen gjelder for alle konsesjonene som drives på lokaliteten.

På søknadstidspunktet var det ikke avgjort hvor landbasen til anlegget skulle ligge, og denne er derfor behandlet på generell basis.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. Dersom det i undersøkelser blir avdekket at anlegget har uønskede effekter på resipienten, vil tillatelsen kunne trekkes tilbake.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tillatelsen trer ikke i kraft før det er gitt tillatelse etter akvakulturloven og nødvendig tillatelse fra Mattilsynet er innhentet.

Om saken

Nekton Havbruk AS har ikke anlegg i oddetallssoner fra før, og har i denne søknaden søkt om å få sin egen sone. Det er søkt om samdrift sammen med Knutshaugfisk AS, som stiller med to konsesjoner som i dag tilhører en annen region enn den aktuelle. Første planlagte utsett er våren 2021. Det er lagt opp til en årlig planlagt produksjon på 2500 tonn, med et forforbruk på 2750 tonn.

Lokaliteten har også tidligere (2017) vært omsøkt, men den gang under navnet «Brattleia». Det var Måsøval Fiskeoppdrett AS som søkte om konsesjon til 3120 tonn MTB, men trakk søknaden.

Fylkesmannen (Statsforvalteren fra 01.01.2021) ga den 25.05.2020 dispensasjon for etablering av oppdrettsanlegg ved Vågsholman i Sør-Smøla landskapsvernområde¹. Dispensasjonen gjelder til og med 2028, og har flere vilkår (se vedlegg). Dispensasjonsvedtaket er påklaget og under klagebehandling hos Miljødirektoratet.

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig høring i Smøla kommune i perioden 23.11.2020 til 23.12.2020. Det har kommet fem høringssvar innen tidsfristen, samt to til etter at fristen var utgått.

Smøla næringsforening uttrykker sterk støtte til søknaden, og viser til verdiskapning, og arbeidsplasser.

Berit Rodahl uttaler seg som nabo (grunneier av holmer nord for anleggsområdet) og er imot flere anlegg i Sør-Smøla landskapsvernområde. Det vises til dyrelivet i området med hekkende fugler og gyteområder, og samlet belastning.

¹ Forskrift om verneplan for Smøla. Vedlegg 9. Vern av Sør-Smøla landskapsvernområde med plante- og dyrelivsfredning, Smøla kommune, Møre og Romsdal, <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2009-01-09-18>

Advokat Oddvar Fosaas har uttalt seg på vegne av 20 grunneiere i landskapsvernområdet. Disse har også påklaget dispensasjonsvedtaket vedtatt av Fylkesmannen den 25.05.2020 (klagen er ikke ferdigbehandlet). Han viser til klagen på vedtaket, og uttalelsen fra Berit Rodahl.

Sør-Smøla Fiskarlag har ingen innvendinger mot anlegget, med forutsetning av at anlegget blir lagt ut slik at det tar minst mulig plass.

Inga Lillian Reitan oppfordrer kommunen til å si nei til enda et oppdrettsanlegg i vernesonen. Dette med bakgrunn i belastningen dette vil føre til i verneområdet, og at det i dag finnes mer miljøvennlige løsninger enn åpne anlegg i kystsonen.

Nordmøre fiskarlag leverte inn sin uttale etter fristen. De viser til at området ligger i et gyteområde for torsk, og deres forståelse fra da sjøarealplanen ble vedtatt var at det ikke skulle tillates oppdrettsanlegg i gyteområdene for torsk. De er generelt imot etablering av oppdrett i og nær gyteområder fram til forskning sier at det er trygt. Kysttorskbestanden er under gjenoppbygging, og fiskerne opplever strenge tiltak i den forbindelse. De finner det urimelig om det kun er fiskerne som skal oppleve restriksjoner for å sikre reproduksjonen av kysttorsken.

Smøla kommune anbefaler at det blir gitt tillatelse til anlegget. De viser til Nordmøre fiskerlag sin uttale og anmoder om at det ikke brukes kjemiske avlusningsmiddel på lokaliteten. Kommunen viser til innkomne merknader og innspill, men mener at tiltaket i sum vil være positivt for lokalt næringsliv. Når det gjelder planstatus vil anlegget bli liggende i VKA (kombinert formål) og være i henhold til plan. Samtidig er dette inne i hensynssone H560 som krever kunnskapsinnhenting ved blant annet gyteområde for torsk. Kommunen viser til C-undersøkelsen som viste tilstandsklasse 1, og konkluderer med at naturmiljøet synes å være tilstrekkelig ivarettatt.

Havforskningsinstituttet ble av Fiskeridirektoratet (via fylkeskommunen) bedt om å komme med en vurdering av påvirkningen fra anlegget på torskbestanden i området. I konklusjonen sin skriver Havforskningsinstituttet: *Instituttet anbefaler en nærmere verifisering av området som er avmerket som gyteområdet ..., og en bør unngå direkte overlapp mellom oppdrettsanlegget og verifiserte gytefelt.*

Fiskeridirektoratet uttaler at lokaliteten samlet sett ikke vil medføre noen vesentlig negativ effekt for fiskeriinteressene i forhold til arealbruk i området. Fiskeridirektoratet anmoder samtidig at Havforskningsinstituttets råd i saken blir fulgt opp. Dette betyr en verifisering av gyteområdet i Kjeøysvaet, og at en bør unngå direkte overlapp mellom oppdrettsanlegget og verifiserte gytefelt.

I tillegg til å avgjøre søknaden om utslippstillatelse etter forurensningsloven, skal Statsforvalteren også gi en uttale om naturvern-, friluft-, fiske-, og viltinteresser. Denne uttalen er sendt i eget brev (datert 14.04.2021). Statsforvalteren i Møre og Romsdal fraråder i sin uttale om natur- og miljøinteresser at det gis konsesjon. Dette på grunnlag av at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig avklart for gyteområdet for torsk.

Juridisk grunnlag/ Lovverk som er brukt i vurdering om det skal gis tillatelse

Ifølge lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning etter § 11 i den samme loven. Forurensningsloven § 2 omtaler videre at det skal brukes best mulig teknologi som gir best resultat utfra en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold.

Forvaltningsloven setter krav til all offentlig saksbehandling, mens *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) setter en del spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet.

Et oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det framgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Ifølge *forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Dette må også vurderes i denne saken. Vannforskriften stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand. Ny eller utvidet aktivitet kan tillates selv om det medfører forringelse, såfremt miljøtilstanden fortsatt er minst god

Begrunnelse for vedtak om tillatelse

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene. Fordelene kunne være viktig samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av store partikler (spillfôr og fekalier), svevepartikler og oppløste stoff. De største partiklene vil sedimentere i umiddelbar nærhet av anlegget og påvirke bunnforholdene her. Mindre partikler og oppløste næringsstoffer vil kunne gi virkninger lengre ut i resipienten.

Den store økningen av fiskeoppdrett de siste årene har ført til en stor økning av utslipp av næringsalter langs kysten vår. Fra Lindesnes og opp til den russiske grensen er fiskeoppdrett den største kilden til menneskeskapte utslipp av næringsalter. En regional overgjødning av kystvannet vil ha store konsekvenser for miljøkvaliteten i våre kyststrøk, men basert på tilgjengelig kunnskap vurderes generelt sannsynligheten for at dette skal skje som lav, med dagens produksjonsvolum. Overvåkning rundt anleggene og av marine økosystemer er nødvendig for å avdekke risikoområder som krever at det tas spesielle hensyn.

Søknaden med vedlegg, undersøkelser av miljøtilstand (B⁻², C⁻³ og ROV-undersøkelse), strømmålinger, dykker-undersøkelse og uttale fra Havforskningsinstituttet vurderes å oppfylle kravet

² B-undersøkelsen sier noe om påvirkning som følge av sedimentering i anleggssonen. Den utførte undersøkelsen er en 0-prøve som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet.

³ C-undersøkelsen er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget (anleggssonen) og utover i resipienten (overgangssonen). C-undersøkelsen tar blant annet prøver av bunndyr og sammensetning av bunnfaunaen sier noe om belastningen over tid.

til kunnskapsgrunnlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase og Fiskeridirektoratets kart, artsdatabanken), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken ansees som rimelig godt opplyst.

Kunnskap om naturverdier fra databasene:

I Fiskeridirektoratets kart er det registrert et gyteområde for torsk i anleggsområdet. Gyteområdet strekker seg også videre mot nord, øst og vest. Anleggsområdet ligger oppå en fiskeplass for passive redskaper etter torsk og taskekrabbe. I Naturbase er det innenfor en km registrert diverse fuglearter som fiskemåke, tyvjo, ærfugl, steinvender og svartbak. Dette inkluderer flere hekke- og oppvekstområder for de aktuelle artene.

Det ble utført B-undersøkelse ved lokaliteten Vågsholmen (Brattlia) den 16.03.2016. Den utførte undersøkelsen er en 0-prøve som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet. For Vågsholmen blir denne evnen regnet som meget god før oppdrettsvirksomheten har startet.

Det er også gjennomført C-undersøkelse ved anlegget. Undersøkelsen ble utført den 3.3.2020 og var en 0-undersøkelse, som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. Undersøkelsen viste svært gode forhold på alle stasjoner.

Det er gjennomført strømmålinger i perioden 16.02.2016 til 16.03.2016. Målingene viser en god strøm i overflaten med et gjennomsnitt på 10,0 cm/sek og 1,1 % strøm under 1 cm/sek. I overflaten er hovedstrømretningen vestlig. Strømmen på 15 m dyp er god med et gjennomsnitt på 9,1 cm/sek og 1,5 % strøm under 1 cm/sek. Dominerende retning på 15 meter er vestlig. På 60 meters dyp er strømmen god med et gjennomsnitt på 5,5 cm/sek og 31,3 % under 3 cm/sek. Retningen går mot øst. Ved bunnen (78 m) er strømmen god med et snitt på 6,2 cm/sek og 24,8 % strøm under 3 cm/sek, og en retning mot øst. Neumann parameter ligger på mellom 0,26 og 0,36 på alle dyp (moderat), og er best på bunnen. Strømforholdene vurderes som akseptable til å kunne tillate den omsøkte biomassen.

Den 02.09.2020 ble det utført en ROV-undersøkelse etter sårbare arter og naturtyper i området for anlegget. Det ble funnet korall, men kun en koloni av sjøbusk (*Paramuricea placomus*) rundt 300 meter vest for anlegget. Det ble også funnet stedvis rike svampforekomster (*Porifera spp.*), og en del tareskog som var dominert av sukkertare (*Saccharina latissima*). Nordlig sukkertareskog er i *Norsk rødliste for naturtyper 2018* vurdert til *sterkt truet* (EN)⁴ på bakgrunn av kråkebollebeiting (lenger nord) og eutrofiering (særlig i sør). Sukkertareskog er et viktig oppvekst- og leveområde for kysttorsk med sin helårslige tredimensjonale struktur⁵.

I vår vurdering av søknaden skal vi også se på hvordan en plassering av et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmangfoldet i lag med andre tiltak og hvordan dette samlet kan belaste økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Kysttorsk nord for 62-graden har slitt i mange år, og Det Internasjonale Havforskningsrådet (ICES) har siden 2004 anbefalt å innføre en gjenoppbyggingsplan. Dette ble innført i 2011, men fra 2019 ble

⁴ <https://artsdatabanken.no/RLN2018/344>

⁵ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/hav-og-kyst/kysten/sukkertare/>

det anbefalt å innføre en ny plan, da den gamle ikke viste en målbar oppbygging til tross for stadige reduksjoner i anbefalt uttak⁶.

I *innsyn i foreløpig vurdering til Rødlista for arter 2021*⁷ er torsk listet som livskraftig (LC). Dette er en totalvurdering av de fire norske bestandene av torsk. Vurderingen sier videre at: *bestanden av kysttorsk nord for Stad hadde betydelig nedgang på slutten av 1990-årene og har siden variert noe, uten en klar trend. En gjenoppbyggingsplan ble iverksatt i 2011 og er nå under revisjon. Fiskedødeligheten viser en svak minkende tendens.* Totalvurderingen av de fire bestandene er at den vil holde seg livskraftig dersom vedtatte forvaltnings- og høstingsregler implementeres og håndheves. Det er bestanden av nordøstarktisk torsk (som finnes fra Lofoten og nordover) som gjør at torskebestanden som total regnes som livskraftig.

Ifølge sjøområdeplanen vil anlegget ligge innenfor området for hensynssone H560_02. Under § 4.4 i sjøområdeplanen står det:

Sone hvor det tillegges spesielle hensyn til forekomster av korallrev, ålegress og gyteområder av uer, blålange og torsk. Forslag om eventuelle tiltak i disse områder må utløse kunnskapsinnhenting og det må ikke tillates aktivitet som kan skade forekomsten.

Nekton Havbruk AS ba i 2020 Åkerblå AS om å utføre en egg-granskning av gytefelt for torsk i området, og undersøkelsen ble utført over tre ganger fra 23.03.2020 til 20.04.2020. Det er kun Havforskningsinstituttet som kan «verifisere» gytefelt, men det ble her utført etter samme fremgangsmåte som av Havforskningsinstituttet, men uten verdigiving⁸. Havforskningsinstituttet har heller ikke skrevet noe om verdibegrensninger i sitt anbefalingsbrev, kun *verifisert gytefelt*. Resultatene påviser at det foregår gyting i området anlegget skal ligge, og det vil da altså bli overlapp mellom «verifisert» gytefelt og oppdrettsanlegget. Anlegget vil slik bli i strid med Havforskningsinstituttet anbefaling og Fiskeridirektoratets anmodning.

Havforskningsinstituttets anbefaling skriver i konklusjonen: *Gjennomgang av tilgjengelig kunnskap utelukker ikke at anlegg for oppdrett av laks kan ha negativ påvirkning på lokal torsk på gytefelt og i oppvekstområde. Bla. kan en ikke utelukke at lukt/lyd/utslipp fra oppdrettsanlegg med laks kan ha en frastøtende effekt på gyteklar torsk i nærområdet.* Sjøområdeplanen tillater ikke aktivitet som kan skade forekomsten (gyteområde for torsk)⁹.

Da kommunen ga sin uttale hadde de ikke tilgang på gytefeltundersøkelsen, og de henviste til resultatene fra C-undersøkelsen. En C-undersøkelse tar for seg gravende bunndyr, ikke fisk, og er på ingen måte en kunnskapsinnhenting om torskens gyteområder.

Tilstanden i vannforekomsten *Smølas nord- og vestsida* er i dag beskrevet som *god* (vann-nett.no 7.1.2021). Tilstandsvurderingen er basert på C-undersøkelser fra akvakultur lokalitetene Hjortholman, Andholmen 1 og 2, Suholmen og Kråka. Det er vanskelig å forutsi hvordan utvidet

⁶ <https://www.hi.no/en/hi/nettrapporter/fisken-og-havet-2020-2>

⁷ <https://innsyn.artsdatabanken.no/artsrapport/tilbakemelding/29760>

⁸ Nasjonal kartlegging – kyst 2019, Ny revisjon av kriterier for verdisetting av marine naturtyper og nøkkelområder for arter, RAPPORT L.NR. 7454-2020

⁹ Sjøområdeplanens hensynssone H560_02, § 4.4.

aktivitet ved lokaliteten vil påvirke vannforekomsten. Ut fra tilgjengelig kunnskap om fiskeoppdrett generelt, ansees risikoen for at tilstanden reduseres til dårligere enn god som liten.

Tilgjengelig kunnskap gir ikke fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalt og organisk stoff kan ha på naturmangfoldet. Vurdering av samlet påvirkning på økosystemet er derfor også noe usikkert. Statsforvalteren er myndighet på forurensningsområdet, og Havforskningsinstituttet lister «utslipp» som et av tre påvirkninger som kan ha negativ påvirkning på gyteområde for torsk. I slike tilfeller skal prinsippet om føre-var vurderes. Statsforvalteren finner ikke grunnlag for å legge vesentlig vekt på dette prinsippet i dette tilfellet, da det er andre årsaker enn utslipp som antakelig står for hovedutfordringen i forhold til torskens gyteområde. Ser man bort ifra gyteområdet er området ellers vurdert til å kunne omsette det organiske materialet som slippes ut, og ut fra dagens kunnskap er det liten risiko for alvorlige eller irreversible effekter.

I henhold til naturmangfoldloven § 12 skal det for å unngå eller å begrense skade på naturmangfoldet, tas utgangspunkt i driftsmetoder og teknikker som gir best samfunnsmessige resultater.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. I tillegg er det stilt krav om miljøundersøkelser for å dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

Det er et nasjonalt mål om at volumet innen havbruk skal opp, og det å øke produksjonen ved tilgjengelige lokaliteter kan være et ledd i det. Med tanke på å minske den totale belastningen (nasjonalt og lokalt) fra akvakultur, så vil det også kunne være bedre at oppdrett økes ved gode lokaliteter enn ved dårlige. Anlegget legges i et landskapsvernområde, hvor det er åpent for havbruk.

Det er også kjent at norsk oppdrett ikke klarer å ta ut sitt fulle potensial når det gjelder produksjon av fisk. Det er gitt konsesjoner for å kunne produsere mer fisk, men det har næringa ikke så langt fått utnyttet. Samtidig er det krav om at oppdrett skal være bærekraftig og miljømessig forsvarlig. Utviklingen av fiskeoppdrett i Norge går mot store anlegg på kysten og ikke inne i fjordene. Hvis det fortsatt skal være vekst

Konklusjon

Basert på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget vurderes lokaliteten som egnet for oppdrett innenfor forurensningslovens virkeområde. Sammenholdt med de positive samfunnsmessige virkningene av oppdrettsnæringen, finner Statsforvalteren det rimelig å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrensnig av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser mv.

På bakgrunn av de opplysningene som virksomheten har gitt i søknaden, er saksbehandlingen plassert under sats 6, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at Nektan Havbruk AS skal betale et gebyr på kr 33.800,- for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klagerett

Statsforvalterens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Statsforvalterens vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Klage på gebyr blir ikke gitt oppsettende virkning. Det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med visse begrensninger har partene rett til å se saksdokument etter forvaltningslova §§ 18 og 19. Statsforvalteren i Møre og Romsdal vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om saksbehandlingen.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Magnus Tornes
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Nekton Havbruk AS ved Vågsholmen i Smøla kommune
- 2 Sør-Smøla landskapsvernområde - dispensasjon for etablering av oppdrettsanlegg ved Vågsholman

Kopi til:

KNUTSHAUGFISK AS	Knutshaug	7252	DOLMØY
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	Postboks 2500	6404	MOLDE
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
SMØLA NÆRINGSFORENING	c/o Frank Jøran Brevik Gamle kirkevei 15	6570	SMØLA
Arnstein Næss	Vestsideveien 1614	6570	SMØLA
SMØLA KOMMUNE	Postboks 34	6571	SMØLA
Inga Lillian Reitan	Neerlandveien 6	6570	Smøla
Berit Rodahl	Kronborgveien 13	6530	AVERØY
FOSAAS ADVOKATFIRMA MNA	Forneburingen 7	1360	FORNEBU
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
NORDMØRE FISKARLAG	v/ Lars Hopmark Hellesfjord	6570	SMØLA

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Nekton Havbruk AS ved lokalitet Vågsholmen i Smøla kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 11.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Nekton Havbruk AS
Beliggenhet/gateadresse	Aunvågen
Postadresse	Vestsideveien 3490, 6570 Smøla
Kommune og fylke	Smøla i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	984027958
NACE-kode og bransje	03.211, akvakultur

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
-	-	3
Tillatelse gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Sist endret:
14.04.2021	-	-

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Magnus Tornes
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

¹ Miljømyndighetenes system for beregning av hyppighet av frekvensbasert tilsyn, der risikoklasse 1 er høyest og 4 er lavest.

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk i sjø. Maksimal tillatt stående biomasse til enhver tid er 3900 tonn. Tillatelsen er basert på en søknad som oppgir 2500 tonn planlagt årlig produksjon med et forventet årlig fôrforbruk på 2750 tonn.

Tillatelsen gjelder lokaliteten Vågsholmen med tilhørende landbase.

Lokalitetsdata

Lokalitet	Vågsholmen
Lokalitetsnummer	(gis av fylkeskommunen)
Kommune	Smøla
Lokalisering av anlegg	N 63.18.175, Ø 07.45.136

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 13.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 10.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 10.1.

3. Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Organisk belastning

Fôrspill skal reduseres mest mulig.

Utslipp av fôr og fekalier fra anlegget skal ikke føre til at organisk materiale akkumuleres i sedimentet i overgangssonen over tid.

Dersom overvåking i henhold til NS 9410:2016 (jf. tillatelsen punkt 12.1), viser at tilstanden for bløtbunnsfaunaen i ytterkanten av overgangssonen (prøvestasjon C₂) er dårligere enn "god" eller tilstanden inne i overgangssonen (prøvestasjon C₃–C_n) er dårligere enn "moderat" og utslipp fra anlegget medvirker til dette, skal bedriften gjennomføre tiltak for å bedre tilstanden. En tiltaksplan skal sendes Statsforvalteren.

Nærliggende strandsone eller grunne områder³ skal ikke være synlig påvirket av forurensning fra virksomheten.

3.1.2 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Utslipp av kobber fra notimpregnering og prioriterte miljøgifter som for eksempel kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE i fôrspill og fekalier er tillatt, men skal reduseres mest mulig i tråd med vilkår i pkt 3.1.1 og pkt. 6. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

³ Grunneområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrelgges og dermed er synlige.

fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk. Statsforvalteren vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemidler er tillatt dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Slike utslipp er tillatt ved lokaliteten uavhengig av om utslippet skjer fra merd eller fra brønnbåt.

Nøter som er behandlet med miljøfarlige kjemikalier (inkludert kobber), skal ikke vaskes eller reimpregneres på lokaliteten. Grovrensjøring av nøter i form av spyling er tillatt, men skal gjennomføres på en måte som medfører minst mulig miljøskade.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides skal bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene. Ved overskridelser av miljøkvalitetsstandarder for kobber plikter bedriften likevel bare å iverksette tiltak dersom en faglig vurdering av miljøpåvirkningen tilsier det.

3.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra landbasen, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.4 Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann fra en fôrflåte skal renses etter avtale med kommunen.

Bedriftens sanitæravløpsvann fra en landbase skal ledes til offentlig avløpsnett⁴ eller slippes ut gjennom separat avløpsanlegg⁵ etter avtale med kommunen. All kloakk/slam som samles opp ved valgt renseløsning skal leveres til godkjent mottak/bruk. Lagring og transport må skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulemper knyttet til lukt m.m.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og Mattilsynet skal orienteres om gjeldende løsning for sanitæravløpsvann og hvor eventuell slam/kloakk leveres.

⁴ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

⁵ Jf. forurensningsforskriften kapittel 12 (<50 pe) eller 13 (≥50 pe)

4. Utslipp til luft

4.1. Lukt

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget inkludert landbase skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempet.

Frekvensen av gjenkjennbar plagsom lukt ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 prosent av timene i en måned (frekvens/hyppighet).

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten ved landbasen skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsels om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2⁶, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder når bedriften bruker kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensilleringkjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og

⁶ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁷ Bedriften plikter å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog for å redusere utslipp av legemidler. Der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel, plikter bedriften likevel ikke å vurdere om det finnes andre legemidler som medfører mindre risiko for miljøforstyrrelse.

6.1 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal bedriften informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver legemidlet om forhold som har betydning for effektene av utslipp fra legemiddelbehandlingen, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som har betydning for spredningen av utslippet.

7. Støy og lys

7.1 Støy

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulemper for omgivelsene.

7.2 Lys

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som vekstregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Lys som benyttes til vekstregulering skal ikke være direkte synlig ved bosted, fritidshus o.l.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

8. Energi

Det er ikke satt krav til energibruk i tillatelsen.

⁷ Jf Produktkontrolloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften skal redusere risiko for marin forurensning mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes brukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller for brennbart avfall- søkes utnyttet til energiproduksjon internt / eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Alt avfall som ikke utnyttes, skal leveres til lovlig avfallsanlegg.⁹

9.2. Håndtering av farlig avfall

9.2.1 Lagring

Farlig avfall skal lagres under tak og på fast dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like god miljøbeskyttelse. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret. Lagerområdet skal være utilgjengelig for uvedkommende.

Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 mnd.¹⁰

Som farlig avfall regnes blant annet kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent kobberimpregnering (Cu₂O)¹¹.

9.3 Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk, avskjær og blodvann skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Ensilasjetanker på land skal dessuten ha et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten skal ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁹ Forurensningsloven § 32.

¹⁰ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8.

¹¹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-2 fjerde ledd, jf. vedlegg 2 nr. 1

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av akutt forurensning fra virksomheten.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹². Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

11. Utslippskontroll, journalføring og rapportering til Statsforvalteren

11.1 Utslippskontroll og journalføring

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann.

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Programmet skal inneholde en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volumer (så langt det er mulig) og innhold. Programmet skal også inneholde en redegjørelse for hvordan bedriften beregner sine utslipp.

¹² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

Følgende punkter skal journalføres:

- årlig produksjon
- årlig svinn (dødfisk, tap av fisk)
- impregnering av not (tidspunkt, navn på virkestoff)
- grovrengjøring av not (tidspunkt, spyling i sjø eller på land)
- årlig forbruk av legemidler og andre miljøfarlige kjemikalier (mengde, navn på virkestoff)
- naboklager på lukt, lys og støy (tidspunkt, hva det klages på)

Journalen skal oppbevares i 5 år.

12. Overvåking av resipient

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor. Virksomheten skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det er behov for andre miljøundersøkelser i tillegg. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen.

Virksomheten må selv iverksette tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

12.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning

Bedriften skal sørge for at trendbaserte C-undersøkelser i henhold til norsk standard NS9410:2016 gjennomføres. Undersøkelsene skal gjennomføres av et uavhengig, akkreditert organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 kjemiske analyser, P21 Taksonomi og P32 faglige vurderinger og fortolkninger.

Resultatet av C-undersøkelsene skal dokumenteres i en rapport iht. norsk standard NS9410:2016. Rapporten skal blant annet inneholde en faglig vurdering av miljøpåvirkning fra anlegget og anbefalte utbedrende tiltak.

Dersom en C-undersøkelse viser at den økologiske tilstanden i C2 er dårligere enn god eller at den økologiske tilstanden i C3, C4 osv. er dårligere enn moderat, skal bedriften gjennomføre tilleggsundersøkelser etter nærmere avklaring med fylkesmannen iht NS 9410:2016 (pkt 8.6.3).

12.2 Strandsoneundersøkelse

Bedriften skal sørge for at det årlig gjennomføres en enkel befaringsundersøkelse av utsatt strandsone for å avdekke om den er synlig påvirket av avfall eller forurensning fra anlegget. Både synlig forurensning, f.eks. i form av fett eller oljefilm, og effekter av forurensning som kan tilskrives virksomheten, f.eks. algevekst skal registreres. All miljøpåvirkning som kan tilskrives virksomheten skal dokumenteres med tekst og bilder.

12.3 Makroalgeundersøkelse

Bedriften skal overvåke tilstanden til makroalgene i strandsone og grunne områder¹³ i overgangssonen iht. veileder for makroalger i vannforskriften. Bedriften skal lage en plan for overvåkningen som skal sendes inn til Statsforvalteren senest 01.06.2021.

12.4 Kobberundersøkelse

Dersom det som ledd i C-undersøkelsen er tatt kobberprøver der konsentrasjonen av kobber i sediment overskrider miljøkvalitetsstandard for sediment fastsatt i medhold av vannforskriften, skal bedriften kartlegge utbredelsen av kobberforurensningen og hvilken miljørisiko denne innebærer. Det samme gjelder dersom nøter behandlet med kobber spyles på lokaliteten. Undersøkelse av utbredelse skal gjøres av uavhengig og kompetent organ.

En plan for undersøkelsene skal sendes inn til Statsforvalteren for vurdering senest 01.06.2021.

12.5 Prioriterte stoffer og prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

Utslipp av kobber fra notimpregnering (regulert i 12.4), og utslipp av kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE med videre i fôrspill og fekalier, samt utslipp fra legemidler er lovliggjort i punkt 3.1.2.

Det skal gjøres en årlig vurdering av utslipp av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer basert på fôrforbruk og innhold i fôret (se innledning til pkt 12).

12.6 Rapportering til Statsforvalteren og registrering i Vannmiljø

Resultatet av miljøundersøkelser som gjennomføres iht. punkt 12 skal sendes fortløpende til Statsforvalteren. Rapportene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

Resultat fra undersøkelsene som gjennomføres iht. punkt 12 (unntatt 12.2 strandsoneundersøkelse) skal også fortløpende registreres i databasen Vannmiljø¹⁴. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på www.vannmiljokoder.miljodirektoratet.no. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

13. Undersøkelser og utredninger

Bedriften plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Statsforvalteren finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

¹³ Grunneområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrelegges og dermed er synlige.

¹⁴ Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

13.1 Rapportering til Statsforvalteren

Resultatet av utredninger som gjennomføres iht. punkt 13 skal sendes fortløpende til Statsforvalteren. Utredningene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

14. Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal bedriften gi melding til Statsforvalteren om dette i god tid før det tas en beslutning om valg av utstyr.

15. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at varer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁵. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokalitet og landbase settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

¹⁵ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder	PFOS, PFOS-relaterte
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder	PFHxS, PFHxS-relaterte
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA,

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
---	------

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylfenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ola Betten, 71 25 84 76

Sør-Smøla landskapsvernområde - dispensasjon for etablering av oppdrettsanlegg ved Vågsholman

Fylkesmannen gir Nekton Havbruk AS og Knutshaugfisk AS dispensasjon for etablering av matfiskanlegg ved Vågsholmen i Sør-Smøla landskapsvernområde på nærmere vilkår. Løyvet erstatter dispensasjon til Måsøval Fiskeoppdrett AS av 26.06.2017 som herved blir opphevet.

Juridisk grunnlag

Tiltaket er vurdert etter Forskrift av 9. januar 2009 nr. 18 om vern av Sør-Smøla landskapsvernområde, Smøla kommune, Møre og Romsdal.

Vurdering

Vi viser til søknad datert 07.04.2020 om etablering matfiskanlegg for laks på lokaliteten Vågsholmen i Sør-Smøla landskapsvernområde. Anlegget består av 10 bur á 75 m x 75 m i to bredder, dvs. et areal på ca. 175 m x 375 m. Til anlegget er også knyttet en flåte med fôrlager og arbeidsbygg. Anlegget består av 5 konsesjoner med en ramme på 3900 tonn biomasse og oppgitt årlig produksjon på ca. 2.500 tonn. Dette representerer en økning på 780 tonn biomasse (ên konsesjon) i høve til forrige løyve.

Bakgrunnen for etableringa er at man ønsker å etablere anlegg i en sone med oddetallsår, for å inngå i en samlet smittesyklus. Nekton Havbruk AS vil erstatte dårligere lokaliteter de disponerer nå.

Anlegget ligger i Sør-Smøla landskapsvernområde som ble opprettet 09.01.2009 for å ta vare på et egenartet, vakkert og internasjonalt verneverdig natur- og kulturlandskap med det biologiske mangfoldet som preger området. Området er særlig viktig som overvintrings- og hekkeområde for ulike vannfugl og havørn. Det er særlig viktig for grågås, ærfugl og sjøorre. Mytende andefugl trekker ut i dei rolige, grunne sjøområde på ettersommeren, og vinterstid er det flere vannfuglarter som opptrer i stort antall. Tiltak i landskapsvernområdet skal derfor vurderes ut fra virkningen på disse verneverdiene.

Inne på Fast-Smøla er det etablert store naturreservater som Midt-Smøla og Hopavassdraget, og Fuglevågvasdraget er et vernet vassdrag. En viktig naturkvalitet er de sjørrretførende vassdragene, og det er viktig å beskytte disse mot fremmede organismer. En uønsket art i vassdragene vil være regnbueørret, og man må redusere faren for at denne kommer ut i naturen.

Sør-Smøla landskapsvernområde har en egen hjemmel i verneforskriften som åpner for akvakulturanlegg. Det er skilt ut en egen sone A der verneforskriften § 3, 1.3 i) har hjemmel for forvaltningsmyndigheten til å gi løyve til «Havbruksverksemd i sone A når dette ikkje strir mot formålet med vernet.»

Smøla kommune vedtok en kommunedelplan for sjøområdene i 2018. Området ved Vågsholman ligger innafor et område som i kommunedelplanen er avsatt som VKA-område (Natur, fiske, ferdsel, friluftsliv og akvakultur) der det kan tillates akvakultur. Det er registrert et gyteområde for torsk på lokaliteten, og det er derfor satt av et område som hensynssone H560 for bevaring av naturmiljø. Planbestemmelsene lyder: «Sone hvor det tillegges spesielle hensyn til forekomster av korallrev, ålegress og gyteområder av uer, blålange og torsk. Forslag om eventuelle tiltak i disse områder må utløse kunnskapsinnhenting og det må ikke tillates aktivitet som kan skade forekomsten».

Smøla kommune som myndighet etter Plan- og bygningsloven må vurdere etableringen etter denne bestemmelsen på et breiere grunnlag enn det Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet for verneområdet skal. Deler av de kvalitetene som kommunen skal vurdere etableringen i forhold til ligger utenfor formålet med vernet av dette området. Fylkesmannen har for eksempel ikke hjemmel til å vurdere saken i forhold til fiskeriinteressene. Derimot vil Fylkesmannen være hørings- og klageinstans på eventuelle dispensasjoner fra kommuneplanen.

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for utslipp fra blant annet fiskeoppdrett, og vil senere få denne søknaden til behandling etter forurensningsloven. Vi vil derfor ikke vurdere de generelle forurensningsmessige forholdene ved denne etableringa i denne saken som gjelder forholdet til Sør-Smøla landskapsvernområde.

Vi har etter dette vurdert søknaden om etablering av anlegget etter verneforskriften og prinsippene i naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12, jf. § 7:

§ 8 - Kunnskapsgrunlaget

Anlegget er søkt plassert langt vest i Sør-Smøla landskapsvernområde, i et område med mange skjær og småholmer. Kvalitetene til området er i stor grad knyttet til helårs beiteområder for sjøfugl, inkl. den undersjøiske vegetasjonen og dyrelivet.

Det foreligger ikke holdepunkter for at etablering medfører unødig forstyrrelse av hekkende fugl eller ynglende pattedyr. Ut fra data i NATURBASE er avstand til nærmeste kjente havørnreir over 1 km. Ut fra foreliggende kunnskap ser vi på dette som en betryggende avstand for å unngå forstyrrelse. Det er også hekkeområder for ærfugl, fiskemåke, gråmåke og svartbak i minst 700-800 meter avstand til lokaliteten. Her er også registrert hekkende tyvjo, men denne har hatt så sterk tilbakegang at det neppe er hekking her.

Mytende andefugl som ærfugl og grågås kan ha tilhold i disse grunne sjøområdene. Disse er avhengig av å kunne beite uten større forstyrrelser. Norsk institutt for naturforskning har nylig publisert undersøkelser frå bl.a. Smøla som viser at mytende ærfugl er sårbare for forstyrrelser fra båttrafikk, og flykter på avstander under 200 meter, og kan forflytte seg 7-800 meter. Dette gir økt energiforbruk på en tid fuglene bør bygge opp kroppsreserver og ny fjærdrakt.

Vi kan ikke se at anlegget og tilhørende arbeidsoperasjoner ved dette vil kunne påvirke mytende fugler på en uheldig måte. Derimot kan de reagere på plutselig forstyrrelse fra bl.a. hurtiggående båter. Det blir opplyst fra søker at tilkomsten til anlegget vil komme fra nord, men at plassering av landbasen ikke er endelig bestemt. Man kan forebygge uheldig forstyrrelse ved å ta hensyn til flokkene gjennom å senke farten og unngå å gå rett på.

En miljøundersøkelse av lokaliteten i 2016 klassifiserte den til verdi 1, svært god.

Vi vurderer derfor etableringa til ikke å være skadelig ut fra foreliggende kunnskapsgrunnlag.

§ 9 – Føre-var prinsippet

Vi har så godt kunnskapsgrunnlag at prinsippet ikke blir relevant i denne saka.

§ 10 – Samlet belastning

Anlegget blir det tredje oppdrettsanlegget i Sør-Smøla landskapsvernområde, og medfører dermed en ny landskapspåvirkning og en økning i utslippsbelastninga. Oppdrettsanleggene ligger i ytterkanten av landskapsvernområdet. Ved å fastsette avbøtende vilkår for drifta, vurderer vi derfor at det nye anlegget ikke medfører en vesentlig økt negativ påvirkning på verneverdiene.

Fylkesmannen vurderer evt. parallell drift med 4 konsesjoner på lokaliteten til å overskride belastninga på området, og derfor oppheves Måsøval Fiskeoppdrett sin ubenyttede dispensasjon for drift i området.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse

Dersom det skulle oppstå skader på naturmangfoldet eller fare for dette, kan forvaltningsmyndigheten pålegge Nekton Havbruk og Knutshaugfisk nye tiltak.

§ 12 – Miljøforsvarlige driftsmåter

Bruk av åpne mærer er en vanlig teknologi for lakseoppdrett. Vi ser det som uaktuelt å kreve tette anlegg i dette området. Bygningens farge skal også tilpasses kystlandskapet.

Behandling etter annet lovverk

Søknaden blir senere behandlet etter andre lover, bl.a. plan- og bygningsloven av Smøla kommune ift. kommunedelplanen for sjøområdene, forurensningsloven av fylkesmannen og akvakulturloven av fylkeskommunen. Det gjennomføres høring av søknaden.

Vedtak

Samlet sett kan ikke Fylkesmannen se at etablering av lakseoppdrettsanlegg på den omsøkte lokaliteten strider mot formålet med vernet, og gir herved løyve til plassering av anlegget i posisjon UTM-sone 32 7019971 N, 437467 Ø, i samsvar med søknad, jf. «Forskrift om verneplan for Smøla i Møre og Romsdal fylke. Vern av Sør-Smøla landskapsvernområde m.v.» § 3, 1.3 i).

Det knyttes følgende vilkår til løyvet:

- 1) Anlegget omfatter 5 konsesjoner med en samlet biomasse på inntil 3900 tonn.
- 2) Driftsbygninger og flåte skal framstå i grå eller avdempede farger som ikke virker dominerende i skjærgårdslandskapet.
- 3) Det tillates ikke utslipp av kjemiske midler innafør verneområdet; jf § 3 punkt 6 i verneforskrifta.

- 4) Det tillates ikke oppdrett av regnbueørret på lokaliteten.
- 5) Det skal tas hensyn til flokker av gjess og ender ved båttransport til anlegget. Dette gjelder særlig i mytetida på ettersommeren (juli). De ansatte ved anlegget skal informeres om dette.
- 6) Det må foreligge tillatelser etter akvakulturloven og aktuelle sektorlover før anlegget kan etableres.
- 7) Dispensasjonen gjelder for inntil 4 utsett av smolt; det vil si årene 2021 – 2028.
- 8) Dispensasjonen av 26.06.2017 til Måsøval Fiskeoppdrett AS oppheves.

Figur 1 Plassering av anlegg (skissert)

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker i samsvar med forvaltningsloven § 28 ff. Evt. klage skal sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Lenke til klageskjema ligger her:

https://www.regjeringen.no/contentassets/45b55b2c88e94e79b55b1798053f7ad7/0073n_nynorsk.pdf

Med hilsen

Ulf Lucasen (e.f.)
Ass. miljøverndirektør

Ola Betten
prosjektleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakere:

**NEKTONGRUPPEN AS
KNUTSHAUGFISK AS**

**Vestsideveien 3490
Knutshaug**

**6570 SMØLA
7252 DOLMØY**

Kopi:

**SMØLA KOMMUNE
MÅSØVAL
FISKEOPPDRETT AS
MØRE OG ROMSDAL
FYLKESKOMMUNE**

**Postboks 34
Nordfrøyveien 413**

**6571 SMØLA
7260 SISTRANDA**

Postboks 2500

6404 MOLDE